

5-10-2020

Kieswijzer luchtvaart oktober 2020

Rapport van standpunten politieke partijen over luchtvaart

Input voor analyses

Opnieuw baseerde ik me op de informatie van partijen op hun websites. De peildatum was 2 oktober 2020. Ik beperkte me weer tot de partijen die met vier of meer leden zijn vertegenwoordigd in de Tweede Kamer. Een uitzondering, zoals vorige keer, is FvD waarvan verwacht mag worden dat het in 2021 met meer dan vier zetels in de Tweede Kamer zal komen. 50PLUS viel weg. De letterlijke teksten zijn te vinden in bijgaand [document](#).

Het volgende viel op. De VVD en CDA veranderden niets in hun standpunten. De PVV vermeldt nog steeds niets over een standpunt luchtvaart maar geeft alleen een concept verkiezingsprogramma 2017-2021 op één A4-tje. Het FvD geeft uiterst weinig informatie. D66 geeft informatie in een PDF-document. Informatie over het standpunt luchtvaart van een partij moet soms vanaf verscheidene plaatsen bij elkaar gesprokkeld worden. CU besteedt weinig aandacht aan Schiphol, maar des te meer aan Lelystad

Rubrieken

De acht rubrieken om de standpunten van partijen te karakteriseren en met elkaar te vergelijken zijn opnieuw:

- a. Economie.** De nadruk die wordt gelegd op luchtvaart als banenmotor, factor voor vestiging van bedrijven etc. Het economisch belang is reden om groei van de luchtvaart voor te staan.
- b. Groei.** Het standpunt over groei van Schiphol.
- c. Lelystad.** Het standpunt over vestigen van luchthaven Lelystad voor vakantievluchten.
- d. Bewoners.** Zorg voor de noden van bewoners in de buurt van luchthavens in verband met geluidsoverlast en luchtvervuiling.
- e. Prijsverhoging.** Standpunt over verhogen van de prijs van tickets, kerosine, etc.
- f. Duurzaam vliegen.** Standpunt over mogelijkheid dat luchtvaart duurzamer kan worden door biofuels, schonere en stillere vliegtuigen, elektrisch vliegen etc. Berekeningen, ook op deze site in [Bijlagen](#), laten zien dat de verduurzamingsplannen niet voldoende zijn om groei te rechtvaardigen.
- g. Duurzaam alternatief transport.** Standpunt over duurzaam vervoer per trein als alternatief.
- h. Klimaatverandering.** Standpunt over de rol van luchtvaart in verband met CO₂-uitstoot. Dit wijst op een perspectief dat de grenzen van ons land overschrijdt.

Vergelijking van standpunten

(PVV wordt hieronder nergens genoemd wegens ontbreken van standpunten).

a. Economie

De partijen die expliciet het belang van de luchtvaart als economische factor noemen zijn VVD, CDA, FvD en PvdA. De andere partijen laten zich hier niet of in bedekte termen over uit.

b. Groei

Partijen die expliciet vermelden dat Schiphol moet groeien zijn VVD, CDA en FvD. Partijen die groei van Schiphol toestaan mits het vliegen schoner en stiller wordt zijn D66 en PvdA. CU, GL, SP en PvdD willen een rem op de groei van het vliegen.

c. Lelystad

VVD, CDA zijn vóór opening van Lelystad. CU en PvdA vinden dat Lelystad kan openen maar stellen wel grenzen aan aantal vluchten en overlast. D66 wil Lelystad openen als het niet leidt tot meer uitstoot. GL, SP en PvdD zijn ertegen.

d. Bewoners

De VVD besteedt geen aandacht aan de noden van bewoners in de buurt van luchthavens, alle andere partijen wel.

e. Prijsverhoging

VVD en PvdA maken geen vermelding van gewenste prijsverhoging van vliegtickets. GL, SP, PvdD en D66 willen dat wel. CU lijkt ook te streven naar CO₂-beprijzing voor de luchtvaart. CDA wil een prijsverhoging indien vliegen zonder verduurzaming en vermindering van lawaai niet mogelijk blijkt te zijn.

f. Duurzaam vliegen

CDA en SP zien heil in maatregelen voor duurzaam vliegen. D66, CU en PvdA stellen groei afhankelijk van het gebruik van duurzame brandstof. GL en PvdD spreken zich niet uit over duurzaam vliegen. Ook VVD doet er geen uitspraak over, tenminste niet in het standpunt op de website.

g. Duurzaam alternatief transport

D66, CU, GL, SP en PvdD noemen transport per trein gewenst als alternatief voor vliegen. VVD, CDA en PvdA zeggen, net als in februari 2020, niets over duurzaam alternatief transport.

h. Klimaatverandering

VVD, CDA en PvdA zeggen niets over het effect van luchtvaart op CO₂-uitstoot. CU, SP, PvdD, D66 en GL noemen CO₂-uitstoot als probleem van vliegen.

Niet genoemd werden thema's als:

- Luchtvaart in verband met overlast door toerisme
- Probleem van sociale oneerlijkheid van huidig systeem: niet-vervuilers betalen voor vervuilers.

Totaalscore van partijen op pro vliegen

Aan de uitspraken van partijen over de acht rubrieken is een cijfer gegeven. Een hoger cijfer betekent een standpunt dat meer wijst op pro vliegen.

Het als relevant vermelden van een rubriek "pro vliegen" (bijvoorbeeld a economie en b groei) levert een 1 op. Het niet vermelden van zo'n rubriek levert een 0 op. Soms is een rubriek beoordeeld als "relevant, mits", bijvoorbeeld bij b groei (groeien, mits duurzaam) en bij Lelystad (ja, indien geen laagvliegen). In dat geval krijgt zo'n oordeel cijfer 0,5.

Het niet vermelden van een rubriek "tegen vliegen" (bijvoorbeeld d bewoners, e prijsverhoging, g duurzaam alternatief vervoer) levert ook een 1 op.

De volgende tabel vermeldt de cijfers van partijen op rubrieken en hun totaalscore. De totaalscore is een simpele optelling van de scores op alle rubrieken. Hoe hoger de score, hoe meer de partij vóór vliegen is. Het scorebereik is 0 tot 8.

	<i>R u b r i e k e n</i>								
<i>Partij</i>	a	b	c	d	e	f	g	h	Totaal
VVD	1	1	1	1	1	0,5	1	1	7,5
CDA	1	1	1	0	0,5	1	1	1	6,5
D66	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0	0	2
CU	0,5	0	1	0,5	0,5	0,5	0	0	3
PvdA	1	0,5	0,5	0	1	0,5	1	1	5,5
GL	0	0	1	0	0	0	0	0	1
SP	0	0	0	0	0	1	0	0	1
PvdD	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PVV	1	1	1	1	1	1	1	1	8
FVD	1	1	1	0	1	1	1	1	7

In het EINDRAPPORT draaien we de standpunten om: welke partij wil de trend dat de luchtvaart steeds maar groeit tot stilstand brengen? De score loopt van 0 tot 100. Rechts van de rapportcijfers van oktober zijn de rapportcijfers van februari vermeld.

	EINDRAPPORT POLITIEKE PARTIJEN OVER STANDPUNT LUCHTVAART	OKT '20	FEBR '20
1	PvdD	100 / 100	100/100
2	GL	88 / 100	88/100
3	SP	88 / 100	81/100
4	D66	75 / 100	38/100
5	CU	56 / 100	63/100
6	PvdA	31 / 100	25/100
7	CDA	19 / 100	19/100
8	FVD	13 / 100	-
9	VVD	6 / 100	6/100
10	PVV	0 / 100	-

Conclusies

- De regeringspartijen VVD en CDA hebben sterke standpunten pro vliegen. Ze staan dan ook in het rood op de cijferlijst.
- Eveneens diep in het rood staan PVV en FVD.
- D66 heeft een ommezwaai gemaakt. In februari stond de partij in het rood (38/100), nu tamelijk hoog in het groen (75/100).
- Regeringspartij CU wijkt met D66 af van de andere regeringspartijen VVD en CDA. CU staat op groen maar is wel licht gedaald (56/100 ten opzichte van 63/100).
- De oppositiepartijen PvdD, GL en SP hebben de hoogste rapportcijfers, dicht in de buurt van de 100 op 100, dus zijn zeer tegen (groei van) vliegen.
- PvdA blijft in het rood staan: 31/100 ten opzichte van 25/100 in februari. Het is gissen waarom PvdA, anders dan de andere sociaaldemocratische partijen, in verhouding vóór (groei van) vliegen is. Staat de partij meer onder invloed van lobbyisten?

Verdere plannen

Aan een aantal natuur- en milieuorganisaties had ik in februari voorgesteld een groene klimaatwijzer van politieke partijen te maken over alle onderwerpen die met klimaat, milieu en natuur te maken hebben, zoals wonen, landbouw/veeteelt, verkeer, (over)bevolking, natuurbehoud/bebossing, ontwikkelingsamenwerking. Ze hebben niet gereageerd op mijn oproep.

In februari 2021, een maand vóór de verkiezingen voor de Tweede Kamer, wil ik opnieuw de analyse uitvoeren.

Ik hoop dat media aandacht zullen schenken aan de uitkomsten van Kieswijzer Luchtvaart.